

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden
mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v
„Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v soboto 9. januarija 1897.

Letnik XXV.

„Leonova družba“.

Poziv.

Slovenci nismo velik narod, a velikih žrtev hoče od nas ta narod. Zasnovalo se je zadnja leta toliko društev, toliko časnikov, da res rodoljub ne more vsemu kaj. Zato se bo temu ali onemu zdelo nedoumno, da se je k premnogim društvom pridružila še „Leonova družba“ in k premnogim časnikom še nje glasilo „Katoliški Obzorik“. A verjame naj vsak, da se ne jedno ne drugo ni zgodilo brez dolgega in dobrega premisleka. Obračaj kdo stvar kakorkoli, ne bo si mogel utajiti, da nam je bila družba za krščansko vedo in vero že zdavnaj prepotrebna, a kaj je družba brez — organa, brez glasila, kaj še le znanstvena družba? Ni se bilo moči ogniti te zagate, treba jo je bilo predreti. Poleg toliko društev in toliko časnikov misliti je bilo vendar še na novo društvo in nov časnik. Zavest naša nas je terjala za „Leonovo družbo“ in „Katoliški Obzorik“. Ne kazal bi, da je razmatral tok naše dobe, kdor bi prerekal. Zatorej naj oprostí vsak, da od njegove ozlovoljenosti še jedenkrat prizivljemo na njegovo domovinsko ljubezen. „Leonova družba“ bi ne mogla dosežati smotra, ko bi ji rodoljubi odtegnili svojo pomoč. Takove družbe moč je v delavni množici vrlih družabnikov. Kdor torej še ni družabnik „Leonove družbe“, naj skoraj pristopi, in kdor še ni naročnik „Katoliškega Obzorika“, naj si ga skoraj naroči!

Ustanovnik „Leonove družbe“ bode, kdor plača jedenkrat za vselej vsaj 50 gld. Redni član more biti, kdor je dovršil nauke na visokih šolah, (prof., uradniki, duhovniki itd.) ali pa se je sicer skazal v znanstvenih delih. Plačevati pa mu je letnine po 5 gld. Podporni člani pa so oni, ki plačujejo po 2 gld. letnine.

„Katoliški Obzorik“ bodo dobivali ustanovniki

in redni člani brezplačno, podporni člani pa za 1 gld.

Kdor pa ni ud „Leonove družbe“, naroči si vendar lahko „Katoliški Obzorik“. Dobival ga bo za 2 gld. 50 kr. Udnino in naročnino pošiljajte v Ljubljano pod naslovom: „Leonova družba“ v Ljubljani.

K temu pozivu smo priložili še pravila „Leonove družbe“, ker marsikomu še niso dovolj znana. Seveda ni misliti, da bo „Leonova družba“ takoj dosegla vse. Vzlasti kar se tiče visokošolcev, moglo bo starešinstvo radi neugodnih razmer vršiti svoje zvanje le malo po malo. Naj le malo po malo, da bi le! Zrna do zrna pogača!

Daj Bog, da bi se vsi združili v „Leonovi družbi“ pod praporom, ki je nanj zapisano geslo: Za vero in vedo!

Pravila „Leonove družbe“.

§ 1. Ime, sedež in namen društva.

Društvu je ime „Leonova družba“ in je znanstveno društvo s sedežem v Ljubljani.

Namen mu je:

- a) zbirati in vspejebujati na znanstveno delovanje krščanski misleče učenjake na Slovenskem,
- b) gmotno podpirati znanstvena početja,
- c) navajati na znanstveno delo mlade pisatelje.

§ 2. Sredstva za društvene namene so:

- a) Društveni in javni shodi,
- b) občevanje s katoliškimi znanstvenimi društvi,
- c) izdavanje znanstvenega glasila in strokovnih spisov,
- d) predavanje o znanstvenih predmetih,
- e) nagrade znanstvenim spisom članov in drugih pisateljev,
- f) ustanovljenje zavetišč za slovenske visokošolce.

§ 3. Društveno imetje se nabira:

- a) iz rednih prispevkov društvenih članov,
- b) iz skupila društvenih slovstvenih del,
- c) iz darov, volil in ustanov.

§ 4. Zalog za visokošolce in mlade pisatelje.

Ustanovi se poseben zalog za visokošolce in mlade pisatelje, ki se nabira:

- a) iz darov, izrečno voljenih temu zalogu,
- b) iz prispevkov društvene blagajnice po sklepu ravnateljstva.

§ 5. Člani so:

- a) častni, katere imenuje občni zbor radi posebnih zaslug,
- b) ustanovitelji, ki plačajo društvu enkrat za vselej vsaj 100 kron,
- c) podporni člani, ki plačujejo letnine po 4 krone,
- d) redni člani, ki so dovršili nauke na visokih šolah, ali pa ki so se sicer skazali v znanstvenih delih. Redni člani plačujejo po 10 kron letnine.

§ 6. Vsprejem in izstop.

Kdor želi biti član „Leonove družbe“, oglasi se osebno ali pismeno pri ravnateljstvu, katero odloči o vsprejemu.

Kdor izstopi iz društva, naj to naznani ravnateljstvu. Ravnateljstvo more izbrisati člane, ki na ponovljeni opomin ne vplačajo letnine. Vplačani denar se nikomur ne vrača.

§ 7. Pravice in dolžnosti članov.

Redni člani imajo aktivno in pasivno volilno pravico bodisi v ravnateljstvu, bodisi v odseke. Imajo na shodih besedo in glas.

Dolžnosti rednih članov so:

- a) podpirati društvene namene v obče,
- b) po možnosti sodelovati s znanstvenimi spisi in predavanji.

Častni člani in ustanovniki imajo vse pravice rednih članov.

Podporni člani imajo pravico vdeleževati se vseh društvenih shodov in dobivati poročila o društvenem delovanju.

§ 8. Organizacija društva.

Na čelu društva stoji ravnateljstvo, sedmero članov, to je predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik in še trije odborniki.

Predsednik, podpredsednik, tajnik in blagajnik morajo stanovati v Ljubljani.

Ravnateljstvo voli občni zbor.

„Leonova družba“ se deli po sklepu občnega zbora v odseke (t. j. oddelke glavnega društva), v koje sme vstopiti vsak član društva po prosti volji.

LISTEK

Celje.

Gospod vrednik!

Kedarkoli sem primoran obračati se do Vas, teško, strašansko teško mi je tačas pri srci.

Saj moram storiti ta korak vedno le tedaj, kadar nam delate krivico.

Dozdeva se mi, da se to godi baš sedaj. Kajti Vi menda pripisujete poraz v celjskem vprašanju bolj slovanski malomarnosti, naš „Narod“ pa nezmotljivo trdi, da so ga zakrivil nemški klerikalci.

Uprav značilno za domače naše klerikalce je pa to, da so vsi bili pri glasovanju navzoči, liberalni naš Višnikar pa je takrat sedel lepo doma. To je brez dvoma klerikalen manever, pesek v oči volilecem. Vsi ti klerikalci so bili na Dunaju, so glasovali! To so uprav jezuitske zvijače, katerih ne morete nikakor zagovarjati.

Opravičujejo naj se ti klerikalci pred narodom, zakaj niso Višnikarju povedali, da pojdejo vsi na Dunaj glasovat za celjsko gimnazijo. Potem bi bil šel on gotovo tudi. Toda kaj se jezim, saj vem, da je klerikalcem načelo: Namen posvečuje sredstva.

Potem pa ne pozabite, gospod vrednik, da smo mi liberalci. Pri nas vlada popolna svoboda, kedor hoče glasovati, naj glasuje, kedor noče, prosto mu.

Saj so tudi naši dobri prijatelji in zavezniki Schwegel, Auersperg, glasovali z „ne“. Svobodno jim! Da nam le na Kranjskem pestiti pomaga o klerikalce.

Nadalje pa se je Badeni od predzadnjega glasovanja o celjski budgetni točki pa do zadnjega pokazal v čudnej luči. Hvalil je namreč solnograški katoliški shod, proti kateremu vendar naš „Narod“ zabavlja še sinoči.

Mi pa naj bi mu dovoljevali budget?

V zadnji seji mestnega zbora ljubljanskega glasoval je jeden naših mestnih očetov proti predlogu, za katerega se je potezal preje. Utemeljeval pa je ta preobrat v nazorih s tem, da so mu sedaj postale znane kvalitete predlagateljeve.

Ne iz stvarnih razlogov delovati nam je, marveč z ozirom na kvalitete oseb.

Torej glede na to in pa na tisto, kar sem omenil preje o našem ministerskem predsedniku, tolažijo se prav lahko doma ostali poslanci.

Sicer smo pa premenili v zadnji čas tudi svoje mnenje o uličnih napisih. Seveda tukaj pa ne z ozirom na kake kvalitete. Sitno je le, da smo preje

klerikalce, ki so bili za dvojezične napise, kakor smo mi sedaj, imenovali nemškutarje, in da smo za to vprašanje prelili mnogo več črnila, kot za vprašanje o celjski gimnaziji, in da pri glasovanju radi napisov nihče izmed nas ni ostajal doma.

Kakor čujem, vse to jezi naše štajerske brate, ki bi radi dosegli dvojezične ulične napise in ohranili celjsko gimnazijo.

Bog ve, ali smo v teh vprašanjih ravnali prav?

Sedaj je pa ves v skrbeh

Vaš

Ivan Naprednik.

V Ljubljani, 9. januarija 1897.

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angluški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Drugi del.

Goti.

II.

V Pamakijeve cerkvi.

Duhovnik je že pristopil k velikemu altarju in pričel peti psalme, verniki so mu pa odpevali. Petje

Vsak odsek si voli načelnika in tajnika. Vsak odsek sme imeti posebno blagajnico, katero upravlja glavnega društva blagajnik. Odsekovi sklepi so veljavni šele tedaj, ko jih ravnateljstvo potrdi.

§ 9. Starešinstvo.

Slovenskim visokošolcem na Dunaju in v Gradcu naj osnuje ravnateljstvo: starešinstvo slovenskih rodoljubov, čegar član more biti vsak član „Leonove družbe“.

Starešinstvu je namen skrbeti za gmotno podporo in znanstveno izobraženje, ter za krščansko življenje slovenskih visokošolcev.

Število članov ni omejeno.

Člane starešinstva (starešine) izvoli občni zbor. Starešine pa si volijo svoj odbor, obstoječ iz načelnika, tajnika, blagajnika in še dveh odbornikov.

Starešinstvo naj vspodbuja visokošolce, da vstopijo v Marijanske kongregacije.

Tajnik piše zapisnike in dopisuje v imenu starešinstva.

Starešinski blagajnik upravlja zalog, omenjen v § 4., in poroča občnemu zboru. Izplačuje pa le one svote, koje dovoli starešinski odbor.

Odbor zboruje vsak mesec.

Starešinstvo zboruje vsaj vsak tretji mesec in s to priložnostjo naj se združi znanstveno predavanje.

Starešine podpirajo odbor pri delu za društvene namene.

Vsaj vsako polletje enkrat obišče naj v to od odobra določeni starešina od starešinstva podpirane visokošolce.

Dotični starešina naj zlasti skrbi za duševno in gmotno podporo bolnim visokošolcem.

Starešinstvo poroča o svojem delovanju društvenemu ravnateljstvu.

§ 10. Dolžnosti in pravice ravnateljstva.

- Ravnateljstvo vodi društveno delovanje in upravlja njegovo imetje. Ravnateljstvo je sklepčno, ako so povabljeni vsi odborniki, in če so navzoči razen predsednika ali podpredsednika še trije odborniki. Sklepa se z navadno (absolutno) večino glasov. Pri enakem številu glasov odloči predsednik.
- Ravnateljstvo pripravlja predloge občnemu zboru, posebnosti o razpustu društva. (§ 12). Predloge posamičnih članov naznaniti je treba osem dni pred sejo ravnateljstva.
- Ravnateljstvo vsprejema člane in spise, izbira naloge za nagrade, skrbi za oceno nalog, do ločuje nagrade, razdeljuje družbene knjige, podpira znanstvena dela, pregleduje poročila starešinstva in sklepa o teh poročilih. (§ 9)
- Ravnateljstvo zboruje vsaj vsake tri mesece po enkrat, ali pa tudi, kadar to zahteva večina njegovih članov.
- Predsednik zastopa društvo na zunaj, nadzoruje društveno delovanje, sklicuje seje ravnateljstva in občne zbore, katerim predseduje. Vsako pogodbo ali listino, ki ima vezati društvo, morajo podpisati predsednik, tajnik in blagajnik.
- Podpredsednik nadomešča odsotnega ali zadržanega predsednika.
- Tajnik urejuje imenik članov, dopisuje in vodi društveni zapisnik, pomaga predsedniku in blagajniku in poroča občnemu zboru o književnem delovanju društva.
- Blagajnik vsprejema društvene dohodke, izplačuje določene nagrade in podpore ter polaga račun občnemu zboru.
- Pravne spore med člani gledé dolžnostij in pravic v društvenih zadevah poravnava razsodniki, katerih izbere vsaka stranka po enega, tretjega (predsednika) pa imenuje ravnateljstvo.

je bilo žalobno, pravi vzdihljevi udov in sirot, ki so napolnjevali srce vsakogar z bitko žalostjo. Človek se tedaj, ko ne upa več na pomoč svojih sobratov, zateka k usmiljenemu Bogu, na katerega ne misli v dnevih sreče in zadovoljnosti. Molili so vsi razven Milona, ki je uprl svoj pogled v Valerijo in se ni upal niti z očesom treniti, da mu ne zgine dozdevna prikazen.

Ko spojejo psalme, blagoslovi duhovnik ljudstvo, ki se takoj razide, utešeno in okrepcano z molitvijo.

Ko stopa Valerija po Skavrovem griču navzdol, začuje za seboj vzdih in se ozre. Naenkrat zakriči od veselja, ko spozna zvestega Milona, ki je šel za njo in v neizmerni radosti klical:

„Da sem te vendar našel, draga Valerija!“

Valerijino srce zatrepeče radosti, ko zopet najde Milona, katerega je tako ljubila. V sled ginjenosti ne more niti govoriti; stisne mu roko in dé:

„Zvesti Milon! Mislija sem, da si umrl, in sem že žalovala za teboj.“

Milon si obriše solze, ki so mu vsled radosti porosile lice, in jej pripoveduje, kako da je padel v omotico ob kapenskih vratih, toda ne pove jej, zakaj. Potem jej pripoveduje o usmiljenem duhovniku, ki ga peljal s seboj na Skavrov grič, kjer je dolgo časa ležal v vročinski bolezni. Ko je ozdravel,

§ 11. Občni zbor.

Občni zbor se skliče vsako leto enkrat. Dan in mesto za prvi občni zbor določi osnovalni odbor, za bodoče pa ravnateljstvo. Izvanredne občne zборе je sklicati, ako to sklene ravnateljstvo, ali pa, ako to zahteva polovica rednih članov v posebni pisni vlogi. Ravnateljstvo vabi na občne zборе potom društvenega glasila, ali, ako tega nima na razpolago, potom drugega časnika. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih vsaj dvanajst rednih članov.

Občnemu zboru predseduje društveni predsednik ali njega namestnik — če pa sta obadva odsotna, od občnega zbora v to izvoljeni redni član.

Na občnih zborih se sklepa z navadno (absolutno) večino pričujočih članov.

Občni zbor voli po listkih predsednika, podpredsednika in drugih pet članov ravnateljstva in tri namestnike. Le-ti izvolijo takoj iz svoje srede tajnika, blagajnika in njuna namestnika. Volitev velja za tri leta. Občni zbor voli nadalje odseke, starešine slovenskih visokošolcev, sklepa o računih in proračunih za prihodnje leto in o drugih stavljenih predlogih.

Prememba pravil ali razpust društva se sklepa z dvetretjinsko večino glasov in mora biti vsaj polovica rednih članov navzočih.

O priliki občnega zbora naj redni člani čitajo razprave o znanstvenih vprašanjih. Tako čitanje postaviti je na dnevni red vsakega rednega občnega zbora.

§ 12. Razpust društva.

Ako občni zbor sklene razpust društva, mora tudi sklepati, predno se razdružitve izvrši, o porabi društvenega imetja. Ako pa višja oblast društvo razpusti, pripade vse imetje ljubljanskemu knezoškofskemu ordinariatu, ki naj je porabi za namene razpuščenega društva.

Opomnja. Visoko ministerstvo za notranje stvari je z razpisom z dne 9. januarja 1895, št. 33.652, izreklo, da ne zabranjuje osnove društva „Leonova družba“, ki se namerava ustanoviti na podlagi obstoječih pravil.

Državni zbor.

Dunaj, 8. januarja.

Zbornica nadaljuje razpravo o proračunu finančnega ministerstva.

Poslanec Schlesinger govori o avstrijskih hranilnicah in dividendah delniških društev. Primera kaže, da se veliki kapital veliko bolje obrestuje, kakor imetje nižjega ljudstva. Srednji stanovi so preobloženi; da se jim pomaga, treba vpeljati ljudski denar, ki naj ne temelji na zlatu, temveč na zemljišču. Konečno pozivlja finančnega ministra, naj mu odgovori na njegovih 21 vprašanj v neki prejšnji interpelaciji ter pokaže, da je minister za ljudstvo in ne za veliki kapital.

Poslanec Tausche zahteva, da vlada izda več drobiža, ki je nujna potreba za ljudstvo.

Poslanec Menger je proti ljudskemu denarju, kakor ga namerava Schlesinger, kajti bankovci bi se dvakrat pomnožili, živila bi poskočila v ceni, plače pa bi ostale jednake in za slučaj vojske nastala bi kriza. Dokler ni vpeljana določena denarna veljavnost, naj Avstrija skrbi, da ima dovolj zlata v zalogi, toda zlata veljavnost naj se ne vpelje. Govornik se izjavi proti monopolu žveplen, ki ga je nasetoval poslanec Polzhofer. Francija ima sicer dohodkov od

tega monopola blizu 26 milijonov frankov, toda žveplenke so trikrat dražje.

Poslanec König naglašja, da so direktni davki pri kmetijstvu mnogo previsoki; vlada pa se ne ozira na razne tožbe in predloge. Davki naj bi se izterjavali po žetvi ter vplačevali pri poštnih hranilnicah. Davke naj bi pobirale občine ter dobivale nekaj odstotkov odškodnine; cestarine na državnih cestah naj se opusté.

Poročevalec dr. Kozłowski naglašja, da se je v zadnjem času mnogo storilo gledé finančne reforme, treba bode vrediti še pristojbine, davčne urade in carinski red. Govornik izraža željo, naj bi vlada izbirala boljše osebe za davčne iztirjevalce ter zmanjšala pisarniška dela po uradih. Sicer pa ima finančna uprava težavno stališče; na jedni strani raste zahteve in potrebe, na drugi strani pa se zahteva znižanje davkov. Dokler bodo rastli troški za armado, ni misliti na znižanje davkov.

Na vrsto pride poglavje „direktni davki“.

Poslanec Svozil naglašja, da v nobeni državi ni tako visok zemljiški davek, ko v Avstriji. Po davčni reformi bodo le veleposestniki na boljšem, ne pa srednji kmetje. Zemljiški davek je razmerno veliko višji, ko obrtni davek. Tako n. pr. plača kmet, ki ima 600 do 700 gld. čistega dohodka, 270 gld. davka; obrtnik pa od dohodka 1200 gld. le večjemu 36 gld. Govornik želi olajšanje pristojbin pri prepisih kmetij in sploh večje podpore poljedelskemu stanu.

Poslanec Svoboda nasvetuje resolucijo, da se začasni pomočni uradniki pri davčnih uradih uvrsté v zadnji plačilni razred.

Poslanec dr. Laginja se pritožuje o iztirjevanju davkov na Primorskem ter prosi finančnega ministra, da bi poštne hranilnice eskomptovale menice posojilnic.

Po besedah poročevalca Mauthnerja zbornica vsprejme vse postavke ter pridejo na vrsto poglavja „carina, indirektni davki, davščine od žganih pijač“.

Poslanec Kraus želi, da se davek od vinskega mošta zniža, Lorber se pritožuje o strogosti finančnih organov, dr. Menger naglašja, da je sploh davek od vina in mošta previsok. — Vse postavke obveljajo.

Na vrsto pride poglavje „tobak“, ki po kratki debati obvelja.

Predsednik naznani, da pride časniški kolek po proračunu na vrsto.

Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarja.

Strankarsko gibanje na Gorenjem Avstrijskem. Tudi v Gorenji Avstriji se namerava splošno preosnovati notranje zadeve. Na to mislijo v prvi vrsti endotni krščanski socialisti. Najpomembnejše je pa to, da ne marajo, kakor v Dolenji Avstriji, trobiti v rog nemško nacionalne stranke in bodo toraj bili boj z nemškimi liberalci,

otroke in starčke, ki vsi v raztrganih oblačilih prosijo kosček kruha ali pa iščejo pomoči umirajočim. Melanija hoče pomoči vsem, pa hitro izprazni možnino z denarji, ki jej je visela ob boku.

Ze ste prešli več ulic na Eskvilinu. Naenkrat Valerija obstane, pokaže s prstom na veliko palačo in dé s tresočim glasom:

„Glej, to je hiša Klemente Petronije.“

„Ne misli na preteklost, hčerka; odpusti vsem, ki so te razžalili“, odvrne Melanija.

Valerija umolkne in se nevoljna približa Klementinej palači. Le-ta je izgledala, kakor da nihče več v njej ne stanuje. Glavna vrata so bila odprta, da se je videlo na dvorišče. Nad vrati je visela cipresina veja v znamenje, da se v hiši nahaja mrlič ali pa okuženec. Ko se približati vratom, stopita iz hiše dva sužnja z velikimi svežnji blaga. Hitro odhajata in se ozirata na vse strani, kakor da se bojita, da ju kdo ne zapazi.

„Smrt je potrkala tudi na ta vrata. Morda je iznenadila celo staro nečimernico sredi njene sija“, pripomni Valerija.

„Klementa morda še ni umrla; zapustili pa so jo vsi sužnji, tako da nima nikogar, ki bi jej zatislil oči“, reče Melanija in stopi v hišo.

„Saj jej ne morevi pomagati“, nadaljuje Valerija, ko se spomni, kako da jo je nekdanj Klementa

jo je pričel iskati; toda povedali so mu, da je zbežala iz Rima.

„O! onega dne“, nadaljuje Milon, „se je obup vselil v moje srce. Moja žalost je bila tolika, da sem zopet zbolel. Umril bi bil, da ni bilo onega po-božnega duhovnika. Danes sem se podal v cerkev, molit k Bogu zato, da te najdem. Vsegamogočni je uslišal mojo molitev. Ko vstopim v svetišče, opazim tebe. Lastnim očem nisem veroval; ko pa si se pričela gibati, sem bil prepričan, da to niso niti sanje niti slepilo.“

„Dobri Milon“, reče Melanija ginjena, „nikdar več ne zapustiš svoje gospodinje!“

Milon se poln hvalečnosti obrne k gospej. Začudi se pa, ko v njej spozna ono gospo, ki mu je nekdanj ponudila zavetišče.

Valerija in Melanija se napotiti dalje; za njima pa stopa Milon. Ko dojdejo do Konstantinovega slavočoka, obstane Melanija in reče Valeriji:

„Jaz moram iti še na Eskvilin. Uboga žena, ki je včeraj umrla, mi je priporočila svoje sirote. Ako hočeš, moreš iti z menoj; ako pa nočeš, naj te Milon spremi domov.“

Dasi je bila Valerija že utrujena, vendar sklene iti z gospo. Napotiti se na Eskvilin. Mej potom srečati tu družbo grobarjev v črnem oblačilu z odprtimi nosili, na katerih leži mrlič; ondi pa žene,

a ob enem se ustavljali tudi premoči nemških nacionalcev. Pričetkom tega tedna se je vršil v Riedu velik ljudski shod, na katerem je razvijal župan Haidenthaler načrt za nameravano postopanje. Govornik je z ozirom na narodnost naglašal, da se mora pripoznati nemškemu narodu prvo mesto v Avstriji, toda spoštovati je pa treba pravice vseh drugih narodnostij. V verskem oziru hoče ostati stranka na stališču pozitivnega krščanstva in v verskih vprašanjih vselej pripoznavati avtoriteto škofov. — Stranka, ki hoče tako delovati v prid narodov, gotovo ne more delovati brez vidnih uspehov. Ko bi se bili na priliko zgoraj navedenega načela z ozirom na narodnost držali vsi poslanci povodom zadnjega glasovanja o celjski postavki, ne bila bi propadla ta skromna zahteva štajerskih Slovencev.

Prosta kolportaza. V tiskovnem odseku je predložil sinoti poročevalec Ratovski zakonsko novelo glede odprave kolportaze, na podlagi katere se dovoljuje razdeljevanje in razprodaja perijodičnih časnikov vsakomur, kdor je to poprej naznanil po policijskemu oblastvu v dotičnem kraju. Izključanje je omejiti samo na naslov dotičnega časnika. Izključanje, razdeljevanje in razprodaja kakor tudi krošnjarstvo z neperijodičnimi listi, kakor tudi nabiranje naročnikov itd., je dovoljeno samo, ako temu pri-trdi policijsko oblastvo. Javno razobešanje in lepljenje časopisov in brošuric mora dovoliti vselej politično oblastvo; izvzete so le objave, ki se tičejo uradnih zadev ali obrtnih interesov, gledališčna naznanila, naznanila glede stanovanj itd., volitvene zadeve se smejo objavljati brez vsakih zaprek. Prestopki v tem oziru se bodo kaznovali s 5 do 200 gld. ali zaporom do 10 duij. — Vladni zastopnik vitez Krall izjavlja, da sedaj še ne more nič določenega izjaviti, ker še nima zato nikake garancije od strani finančnega ministra. Konec seje se je vsprejela še dodatna resolucija posl. Pacaka, v kateri se določa, da je ob času volitev dovoljeno razdeljevanje kandidatnih listin. — Kakor se vidi, vlada ne kaže prijaznega lica napram tej predlogi in toraj ni mnogo nade, da bi se novela vsprejela tako, kakor bi mogla koristiti splošnim zahtevam. Konečno pa še tudi ni gotovo, pride li ta zadeva še v tem zasedanju v poslanski zbornici na razgovor ali ne.

Južno-tirolski deželni poslanci so se sošli, kakor poroča „Alto Adige“, 4. t. m. na povabilo državnozbornskega poslanca barona Malfattija k skupnemu shodu, na katerem se je razpravljalo o pričetem pogajanju z ministerskim predsednikom gledé rešitve avtonomijskega vprašanja. Poročal je o tem predmetu po naročilu tovarišev poslanec Malfatti. Navzoči deželni poslanci so soglasno naročili trem tovarišem, naj sestavijo potreben načrt gledé upravnih določb za Trident in administrativnih organizmov. S tem nameravajo doseči Italijani vse, kar jim je neobhodno potrebno za popolno samostojnost, in se nadejajo tudi, da se merodajni krogi ne bodo protivili njihovim zahtevam. Postavodajalni zastopi morajo biti v tem oziru zelo oprezni, kajti namera lahonskih predrznežev je jasna ko beli dan.

žalila in zaničevala, in ne občuti nikakega usmiljenja nasproti njej.

„Motiš se, Valerija; morevi jej olajšati zadnje dneve njenega življenja“, reče Melanija in upre svoj pogled v Valerijo, ki se vsa strese, ko se spomni svoje nekdanje mučiteljice.“

„Ona brezsrčna žena je že gotovo mrtva. Ne vidiš-li nad vrati sveže cipresne veje?“ odvrne nestrpljivo Valerija.

„Hčerka moja, oni ni pravi kristijan, ki ne odpusti žalitev. Mrznja ne sme trajati do groba; prestat mora vsaj pri mrtvaškem odru“, reče Melanija s strogim glasom.

Valerijino sicer blede lice zarudeči, v srcu pa jo zaskeli. Sklone glavo na prsi in spregovori s ponižnim glasom:

„Odpusti, mati, odpusti onej, ki v svojej slabosti in neizkušenosti ne zna krotiti svojih strastij.“

„Ti me prosiš, da ti odpustim, sama pa nočeš odpustiti Klementi,“ doda Melanija z milim glasom.

„Idi! Pomagajvi patricijki, če je še pri življenju, ali pa pomoliva za njeno dušo, ako je že izdahnila,“ vzklikne ginjeno Valerija.

„Bog te blagoslovi, hčerka moja,“ reče gospa, jej stisne desnico in vstopi z njo in z Milonom v Klementino palačo.

(Dalje sledi.)

Razkralj Milan je došel včeraj v Belgrad. Na kolodvoru ga je pričakoval kralj Aleksander z vsemi ministri, vojaškimi in civilnimi dostojanstveniki. Vsprejem je bil zelo prisrčen, iz česar je sklepati, da se je povodom zadnjega snidenja na Dunaju poravnala neka napetost mej očetom in sinom. Kakor znano, je bil razkralj Milan izvan domovine celi dve leti. Govori se, da se pomudi v Belemgradu kakih štirinajst dni in da ima ta obisk samo zaseben značaj.

V Franciji se odprl parlamentarno zasedanje prihodnji torek. Na dnevnem redu je najvažnejše delo, namreč razprava o državnem proračunu za tekoče leto, katerega niso mogli dognati v minulem zasedanju. Vlada je že poprej dovolila jednomo-sečni provizorij, toda ta ne boče zadostoval, ker v 14 dneh zbornica gotovo ne bo mogla rešiti ogromnega dela, tem bolj, ker bo treba kakih šest do osem duij, predno se izvrše razna osnovna dela. Treba torej, da poseže vlada še po jednomo-sečnem provizoriju.

Armencev v Carjem gradu še sedaj ni zasijala zarija obljubljenе slobode. Mej brzojavkami smo zadnjič naznanili, da so se poslanki evropskih velevalsti zopet pritožili, zakaj se tako počasno izvršuje zakon glede popolne amnestije Armencev, mej tem ko uživajo slobodo že davno vsi mohamedovski kaznenci. Turška vlada se je hotela takoj opravičiti in je jela takoj navajati celo vrsto števil, iz katerih naj bi bilo razvidno, da so oslobojeni že vsi vjetniki. Toda temu ni tako, kajti kdo ve, koliko armenskih, sem ter tje popolno nedolžnih žrtv še ječi za trdnim zapahom ter se pokori za zločine molimov.

Tedenski koledar.

Nedelja, 10. jan.: 1. po razgl. Gosp. evang. Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2. Ponedeljek, 11. jan.: Higin p. m. Torek, 12. jan.: Ernest. Sreda, 13. jan.: Osmina sv. Treh kraljev. Četrtek, 14. jan.: Hilarij šk. Petek, 15. jan.: Pavel pušč. Maver op. Sobota, 16. jan.: Marcel p. m. — Lunin spremin: 10. jan. prvi krajec ob 10. uri 10 minut zvečer. — Solnce izide: 10. januarja ob 7. uri 44 minut; zaide ob 4. uri 29 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januarja.

(Shod obrtnikov.) Dne 6. t. m. so napravili obrtniki shod pri „Maliču“, ki je bil dobro obiskan. Žal da nam je danes poročilo došlo tako pozno, da ne moremo že danes vsega priobčiti, pač pa omenimo, da so na shodu vsprejeli nastopno resolucijo: „Ljubljanski obrtniki, zbrani na prvem obč. zboru obrtne zveze za Kranjsko dne 6. januarja 1897 protestujejo javno proti sklepu občinskega sveta z dne 23. dec. 1896, zadevajoč povišanje hišnonajem-ninskega davka za 15%, katero bodo občutili najbolj nižji stanovi ljubljanskega mesta.“ — Poleg tega so se tudi razgovarjali o dopolnilnih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico ter po daljšem razgovoru sklenili priporočati kot kandidate za dopolnilno volitev v trgovsko - obrtno zbornico nastopne gospode: Klein Anton, Turk Josip, Camernik Ignacij, Pauer Friderik (na bele glasovnice). — Mejač Andrej, Krajec Ivan (višnjevi listi). — Pollak Karol, Eberl Hugon, Druškovič Andrej (rudeči listi). — Malo pozno so se vzdramili za letos obrtniki za volitve v trgovsko obrtno zbornico, a zadnji čas je, da se tudi glede volitev v trgovsko in obrtno zbornico trgovci in obrtniki zavedajo svojih pravic. — Obširnejše poročilo priobčimo toraj prihodnjič ter za danes le še omenjamo, da se je odbor obrtne zveze v seji dne 7. t. m. konstituiral nastopno: G. Hugon Eberl predsednik, g. Fr. Sturm njegov namestnik, g. Friderik Pauer tajnik, g. Jos. Turk ml. blagajnik, gg. Iv. Kregar, Iv. Bizjak in Al. Lenček odborniki, gg. Ig. Camernik, Fr. Breskvar in Iv. Burger odb. namestniki. Računska pregledovalca sta pa gg. Iv. Brema in Iv. Štrukel.

(Župan ljubljanski g. Hribar) je za nekaj dni odpotoval.

(Slovensko gledališče.) Opozarjamo na jutrišnjo benefico režiserja in igralca gospoda Rud. Inemanna. Predstavljala se boče igra iz kmetskega življenja, „Krivoprisežnik“. Občinstvo se gosp. beneficijantu gotovo izkaže hvaležnega za njegovo neumorno in vestno delovanje v prid slovenskega gledališča. — V torek, dne 12. t. m., ne bo slovenske

predstave in bo prihodnja predstava še le v četrtek dne 16. t. m.

(V župniji sv. Petra v Ljubljani) je bilo leta 1896 rojenih 408 otrok in sicer 215 moškega in 193 ženskega spola. Dvojčki so bili v 7 slučajih — v sili krščenih pa mrtvorojenih 16. Nezakonskih 40. — Umrlo jih je 446; 213 moških in 222 ženskih; 5 moškega in 6 ženskega spola otrok je bilo mrtvorojenih. Pod 1 leto starih otrok je umrlo 80 dečkov in 63 deklic. Pod 10 let 59 deklic in 49 dečkov. Ženskih je umrlo največ starih med 70 do 80, namreč 19. 17 med 20—30 letom. Moških je umrlo 18 med 30 in 40 letom, 15 med 70—80. Čez 80 let stara sta umrla moška dva, starejši 83 let. Zensk čez 80 let starih je umrlo 8, najstarejša 87 let imajoča. Mrtve so našli 3; utonili po nesreči so tudi trije. Ohesil se je eden in eden se je vrgel pod vlak. — Oklicanih je bilo 166; poročenih pa 144 parov, med temi 16 per delegationem. Najmlajši ženin samski je bil star 20 let; vdovec 25 let. Najstarejši samski 63, vdovec 64 let. Najmlajša nevesta samska je bila stara 16 in pol leta, druga 16 let in 9 mesecev. Najmlajša nevesta vdova je imela le 22 let. Najstarejša nevesta samska je pred enim letom videla Abrahama; nevesta vdova je pa že 62 krat praznovala svoj rojstni dan. Neveste so bile v vseh slučajih katoliške vere. Izmed ženinov sta pa bila eden grško-orijentalce, drugi protestant. Če še to povemo, da je le v enem slučaju vdovec vzel vdovo, v 7. samec vdovo, in 17. vdovec samsko, v vseh drugih pa samec samko, torej 119 krat — smo kolikor mogoče natančno upamo naredili bilanco o gibanji ljudij fare sv. Petra v minulem letu 1896.

(Iz Planine.) Lepo in bogato božičnico je, kakor prejšnja leta, tudi letos napravila svetla kneginja Windisch-Graetz naši šolski mladeži. Obdarovanih je bilo 65 otrok z raznovrstnimi oblačili. Vsak je prejel povrh še štruco iz fine bele moke in nekaj jabolk, da je nekateri komaj nesel svojo culo v oddaljeno vas. Delitev se je vršila v krasno razsvetljeni grajski veži v prisotnosti knežje rodbine in družine. Otroci so kar zamaknjeni gledali v neštivilnih lučicah bliščečo božično smrečico, mišne jasllice in velike kupe oblačil, rut, rokavice itd. Njih veselje je bilo nepopisno ob prejemu toliko darov, pa tudi z obličja plemenite dobrotnice je odsevala radost, ki je pač glasno pričala, da prihajajo dobrote iz najblazjega srca, vnetega ljubezni do božjega deteta in ljubezni do siromaka. Domači župnik je zahvalil zlahtno gospo za velikodušne darove in voščil vesele praznike ter šolsko mladino opominjal k hvaležnosti. Z litanijami in blagoslovom v grajski kapelici se je končala lepa božičnica, katere se bodo nekateri otroci spominjali celo onkraj morja v daljni Braziliji, kamor so te dni s starši odrinili. — Izseljivanje v Ameriko se je tudi pri nas pričelo v večji meri. 12. decembra nas je zapustilo 31 domačinov in na svetih treh Kraljev dan drugih 35, nekaj celih rodbin in nekaj posamičnih dobrovoljcev. Največ jih pomanjkanje stalnega zaslužka doma in ugodna poročila iz Brazilije vlečejo v novi svet. Tudi oni Matevž Malec, ki ga je bil jelen na roge nataknil, je toliko okrevljal, da je mogel na pot preko morja. Svetli knez ga je v boleznih vzdrževal in mu tudi sedaj znatno potvino podaril. Dal Bog, da se naši mili rojaki ne bi kesali toli usodnega sklepa in res našli v Ameriki boljšega kruha. Doma ga pridržati, kdor si je Brazilijo v glavo vtepel, je absolutno nemogoče. Bati se je, da se bo na pomlad zopet mnogo družin vzdignilo na pot za prejšnjimi.

(Iz Hrenovic) 6. jan.: Leta 1896 je bilo pri nas rojenih 130, umrlo jih je 98, v Oreheku rojenih 11, umrlo 26, na Ubelskem rojenih 14, umrlo 16, poročenih je bilo v celi fari 37 parov, izselilo v Ameriko (Brazilijo) kakih 200 oseb.

(Iz Metlike.) „Prva dolenska posojilnica“ v Metliki je doslej svojim članom za posamezne deleže v znesku 18 gld. dajala lepo dividendo 15 gld. (!) Kdor ima n. pr. pet deležev, vplačal je prvotno 90 gld., a dividenda je dala letnih — 75 gld. (!) Tako mastnih dividend je malo po svetu. Čujemo pa, da se bo zdaj dividenda znižala na 3 gld., torej za celih 12 gld. (!) Kaj je neki vzrok? Pričakujemo pojasnila od merodajnega mesta.

(Novi železni most v Novem Mestu) se boče pričel v mesecu marcu t. l. graditi.

(Iz Nove Oselice.) V št. 299 „Slovenčev“ sem bral o dveh ameriškanih zdravnikih, katera za svoj zdravniški lek tudi ničesar ne računata, samo zdra-

vila stanejo malenkost. — 25 gld. V tukajšni sosedni župniji staroselski imajo pa družega „padarja“ in ta čudak ima za svoje zakotno zdravništvo in sleparstvo zopet poseben način računjenja. Ta padar je Blaž Debeljak, po domače Jezeršek, kateri tudi po naših hribih izvršuje svojo zdravniško prakso. Imenovani mazač ne zaračuni za svoja zdravila malenkosti, ker vé, da ne morejo pomagati prav nič, vendar računji že toliko, da so mu plačana dovolj, samo njegove potnine, te so drage in preplačane trikrat. Zdravila, domače platno, namazano s pasjo ali jazbečevo mastjo in nekoliko lanenega olja in kot nameček še malo kadila, to ne sme biti predrago, da se more potnina tem dražje računiti. Ima pa s to sleparijo „gčefta“ precej, čudno, da ni že obogatel, še bolj čudno pa to, da postavni faktorji ne skrbijo, da se tak mazač ne hrani in ne vtakne nekaj časa pod ključ in da se mu jedenkrat za vselej ne prežene misel, da on ni za toliko važen in težaven posel in da sme ponesrečene ljudi slepariti in jim na tak način krasti denar iz žepa.

(Duh. spremembe v ljubljanski škofiji.) Župnija Dobrava pri Kropi je podeljena č. g. Janezu Tavčarju, župniku v Lešah. — Prezentovana sta za župnijo RoVo č. g. Janko Siška, kapelan v Kranju, in za Goro pri Idriji č. g. upravitelj Ivan Soukup.

(Z Bleda) se nam poroča, da priredé ondotna društva predpustne veselice, in sicer: kmetijska podružnica dne 17. januarja, požarna bramba dne 7. februarja in bralno društvo pa dne 21. februarja 1897.

(Vtopljenka.) V četrtek so dobili v Zgor. Hrušici pri jezcu posestnika Verbiča vtopljenko. Spoznali so v nji že od 20. decembra l. l. pogrešano Heleno Mavec, ki je tistega dne v noči zapustila v sami srajci stanovanje na sv. Petra cesti št. 42 in skoraj gotovo sla v Ljubljano. Revici, ki je bila stara 42 let, se je zmešalo v glavi. Bodi ji Bog milostljiv!

(Obrotno gibanje v Ljubljani.) Meseca decembra 1896 so pričeli obrti: Janez Ocvirk, krojač; Fr. Topolavec, krčmar; Jan. Lenarčič, kramar; Luka Šranc, zidar; Josip Pavliš, izvošček; Lucija Grošelj, kuharico; Ed. Schmarda, potovalno pisarno; Amal. Predović, krčmarica.

(Srečolov.) C. kr. finančno ministerstvo je gasilnemu društvu v Škofji Loki dovolilo srečolov z 2500 srečkami.

(Dr. Lueger obolel.) Včeraj so sporočili dunajski listi, da je dr. Lueger precej opasno zbolel ter se podal v Baden k svoji sestri. Čuda ni, da je zbolel dr. Lueger, zakaj dela, katera on opravlja, bi težko zmagovalo pet drugih junakov.

(Umrli) je v Rimu, kakor se poroča zagrebškemu „Obzoru“, veleč. g. dr. Ivan Oručić, kanonik sv. Hieronima v Rimu. Pokojnik je bil član hrvatske akademije ter si stekel velike zasluge za hrvatski narod na prosvetnem polju, osobito glede bogoslužja v starem hrvatskem jeziku. Ivan Oručić rodil se je na Krku, višje bogoslovne šole dovršil je na Dunaju. Že kot mlad svečenik vstopil je v kolo hrvatskih pisateljev ter bil na mesto dr. Račkega imenovan kanonikom pri sv. Hieronimu v Rimu, kjer je preživel 35 let. V tem času je napisal dolgo vrsto razprav o starih hrvatskih spomenikih ter zgodovini hrvatskega jezika v Rimu. Osebnost je bil pokojnik ljubezniv in skromen ter navdušen za napredek svojega naroda. Mirno počiva v večnem mestu!

(Tako je.) Prižigalec svetilk povodom vpeljave električne luči: „Taka je na svetu! Komaj dobiš poklic do stanu, si že zmislijo kaj, da le nas ni več treba“.

(Opravičeno.) Zagovornik: „Res je sicer, da je obtoženec psoval soseda z „volom“, toda to ni nikako razžaljenje, če pomislimo, kako je poskočila cena govejega mesa“.

(Razložek.) A: Kako ste mogli biti vendar toli nespameten, da ste dali temu Deželi svojo bčer v zakon; saj vendar veste, da je preživel 2 leti v zaporu. B: Meni je rekel, da le poldrugo leto“.

(Sejmi po Slovenskem od 11.—16. januarja.) Na Kranjskem: 11. v Zalogu, Trnovem, v Vidmu (krški okr.); 12. v Metliki. — Na Slov. Štajerskem: 11. v Hngsbergu, pri Novi Cerkvi (celj. okraj), v Šmarji, v Planini; 14. pri sv. Filipu v Veračah. — Na Koroškem: 12. v Beljaku, Pliberku, Strasburgu, Winkleru.

Društva.

(V korist „Učiteljskemu konviktu“) so se novoletnih voščil odkupili p. n. gospodične učiteljice in gospodje učitelji ljubljanskih ljudskih šol: Gusl Emilija, Merk Vilma, Mooss Julija, Tomec Jakobina, Zemmel Franja, Bauer Alojzija, Cidrich Gabrijela, Czerny Ana, Golf Klotilda, Illerschitsch Franja, Konchegg Friderika, Naglas Jakobina, Raunacher Ema, Serbec Božena, Furlan Jakob, Gale Fran, Gangl Engelbert, Josin Maks, Maier Jožef, Petras Henrik, Režek Juraj, Travnar Jožef, Bahovec Fran s soprogo, Dimnik Jakob, Jančič Janko, Kecej Alojzij, Krulac Ivan, Raktelj Fran, Kleč Avgust, Schiffrer Fran, Trost Fr., Valenta Božidar.

(Tamburaški klub „Zvezda“) dostavlja k notici pr. mes. objavljeni, da klub ni političen in ne sodeluje pri političnih društvih.

Odbor tamb. kl. „Zvezda“.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je gspd. Ljudmila Robleková poslala 50 gld., katere so v Litiji zložili v oprostito novoletnih voščil p. n. gg.: Orehek, Mahorčič, Ivan Jenko, Fr. Hribar, P. Jereb, K. Preželi, Roglič, Jarc, Kobler, Damjan, Fr. Štanc, Benč, Oblak, dr. Pavlič, Gregorčič s soprogo, L. Svetec, Pavel Svetec, Ant. Koprivnikar s soprogo, Stefan Lapajne s soprogo, M. Jeretin, Jul. Wurzbach, dr. Silvin Hrašovec, Stefan Muzga, J. Zupančič, J. Rus, Jenko, Hutter, Minka Vrančič in Anuško Lušin iz Ljubljane, Gustav Cerne, Nabernik, Vonceina, Mešek, Lebinger, Bergman, J. J., Iv. Valenčič iz Kranja, Marica iz Trsta, Svetec, Marija Kobler, Alojzija Kobler, Haslinger, Anžlovar, K. R. Verbaš, Ljud. Roblek, Ivana Batis, J. Schott, Avg. Cerne, Rozalija Cerne, Iv. Gregorič, Fontano, Treo, J. J., Gilej, Franja Grilo z Vač, Plautz, Obalig, Preinfalk, Turra, Bevk, Terezina Svetec, Ludvika Roblek, Hel. Bevk, Jos. Pavli od Sv. Križa, Olga Strle iz Zagorja, Hilda pl. Orbok, Rud. Strle iz Zagorja in Katinka Hribar. — Na Silvestrovem večeru se je nabralo 13 gld. 51 kr. in gospod Fr. Hribar pa je na tem večeru potom dražbe prodal 1 zaklopnic družbinih vžigalic in nekaj ostalih dobitev za 6 gld. 69 kr. — Živili dobrotniki in njih nasledniki! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Prestovoljno gasilno društvo Vič-Glince) je v svoji zadnji seji z dne 22. novembra 1896 imenovalo troje častnih članov gg.: Fr. Doberlet-a, načelnika zaveze kranjskih gasilnih društev; A. C. Achtschin-a, nadzornika in blagajnika zaveze kranjskih gasilnih društev, in Lovro Zdešarja, trgovca na Glincah, zaradi zaslug, ki so si jih pridobili za naše gasilno društvo, ter so se jim dne 26. decembra 1896, ozir. dne 1. januarja 1897 izročile častne diplome.

(Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Škofjo Loko) Meseca novembra in decembra se je vložilo 18.515 gld. 69 kr. Vzdignile so 4 stranke 710 gld. Posodilo se je 3.200 gl. Stanje vlog konec l. 1896 41.710 gld. 17½ kr. — Premet 81.325 gld. 42 kr.

(Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru) je imelo svoj V. redni občni zbor dne 6. jan. t. l. v Gambrinu. G. tačasni podpredsednik pozdravil je navzoče ude in goste ter poročal o delovanju društva v preteklem letu; po njegovem kratkem govoru pričela se je volitev, katera je naslednje izpala: predsednik g. St. Skrbinšek, podpredsednik g. Karol Tratnik, tajnik g. Franc Prah, blagajnik g. Jakob Milave ter po društvenih pravilih zadostno število odbornikov in drugih zaupnih mož. Po raznih pogovorih in nasvetih oglašil se je g. podpredsednik Karol Tratnik ter predlaga, da se iz društva odstrani „Slov. Narod“ in se naroči „Slovenec“, ker se v „Slov. Narodu“ večkrat preveč udiha po duhovščini, kar se je odobrilo. Za tem je nastopil g. I. Ivanuš ter razlagal, na kako slabem stanju in imenu da je društvo pod dosedanjim imenom, ter stavljal predlog, da se naj društvu prenovi ime na „Katoliško slovensko bralno in pevsko društvo Maribor“ in sicer zato, ker sličnega slovenskega društva v Mariboru ni in bode tudi pod tem imenom bolje prospevalo in več udov si pridobilo, kakor jih je imelo do sedaj, kar se je tudi z burnimi „Živio“-klici z večino vsprejelo. Po sklenjenem zborovanju se je občinstvo razšlo z nado, da bode društvo pod novim praporom še veliko bolje in uspešneje delovalo in prebujalo slovanski življenj, kateri žali Bog še med tukajšnjim delavskim stanom in drugimi prebivalci trdno spi. Torej na delo in zmaga bo naša, v kar nam Bog pomozi.

Telegrami.

Dunaj, 9. januarja. (Poslanska zbornica.) Poslanec Koblar je interpeloval vlado radi razpisa lekarne v Borovljah, pri čemer se je označil slovenski jezik le kot „zaželjen“. — Nato se je nadaljevala razprava o proračunu. Pri poglavju: „koleki, takse in pristojbine“ je govoril posl. Kronawetter za pre-

osnovo pristojbinskega zakona, predlagal odpravo časniškega koleka ter črtanje dohodkov od časniškega in koledarskega koleka. Predsednik izjavi, da se o tem sedaj ne more glasovati. Finančni minister Bilinski izjavi, da je preosnova pristojbinskega zakona tako dolgo zelo težavna, dokler ni znan vspeh dohodninskih davkov. Glede črtanja časniškega koleka izjavi minister, da se je glasovalo dosedaj vedno le o točkah finančnega zakona, ne pa o posamnih številkah državnega proračuna. Predlog posl. Kronawetterja pomenja boj nasproti vladi, ki je izjavila, da načelno ne nasprotuje odpravi časniškega koleka in je le sedaj proti odpravi iz finančnih ozirov. Gre se namreč, kako najti pokritje za odpravljeni dohodek. Vlada predloži v kratkem svoje nasvete. Konečno prosi minister, naj se vsprejme predlagana postavka.

Dunaj, 9. januarja. V budgetnem odseku je predložil referent Fuchs poročilo o vladni predlogi glede preosnove kongruje. Na predlog poslanca Nitsche se je sklenilo, da se prične razprava o tej predlogi v prihodnji seji budgetnega odseka.

Dunaj, 9. januarja. Zunanji minister Goluhovski se poda 15. t. m. v Berlin, da prisostvuje slovesnosti reda črnega orla.

Dunaj, 9. januarja. Podžupanu dr. Luegerju se je zdravje zboljšalo.

Dunaj, 9. januarja. Zadnja seja mestnega zastopa je bila zelo burna. Župan je izključil žida dr. Mittlerja za tri seje. — Mestni zbor je dovolil 1000 gold. za nemški Studentenheim v Celju (!). Razni nemško-nacionalni govorniki so poudarjali, kako propada nemštvo na jugu. (!) Za to podporo so razven žida Brunnerja glasovali vsi antisemiti in liberalci, ki so se bratovski našli v nasprotstvu do Slovanov.

Celje, 9. januarja. Mestni zastop je sklenil izreči zahvalo posl. Foreggerju za njegov zadnji govor v drž. zboru glede celjskega vprašanja (!)

Belgrad, 9. januarja. Vsled zadnjih nemirov mej ondotnim prebivalstvom se je do popolnega pomirjenja zaprla cerkev v Uskibu.

Cetinje, 9. januarja. Svojedobno predstavljena slavnost 200 letnega obstoja dinastije Petrović se vrši 14. t. m.

Carigrad, 9. januarja. Turška vlada je z nova odklonila zahtevo poslanikov glede nameščenja nemohamedovcev v krečansko orožništvo. Kakor se zatrjuje, poslaniki ne stavijo več samo te zahteve, marveč predložé v potrjenje nov načrt za splošno preosnovo orožništva na Kreti. — Včeraj popoldne so se zbrali poslaniki k posvetovanju.

Bombay, 9. januarja. Število mestnega prebivalstva se je znižalo vsled kuge, posebno pa vsled izseljevanja na polovico. Umrljivost znaša 200 od 1000 na teden.

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omejujoče, sliz razkrajajoče sredstvo je prni sirup lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), kateri se uporablja prav vspešno. — Cena steklenici 35 kr., 12 stekl. gld. 3'60. 123 (50-45) 3

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 4 2 II.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Novo urejena
lekarna pri Mariji Pomagaj

M. Leusteka v Ljubljani

Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mosta
priporoča za zimski čas najbolj pripravno za ohranjenje zdravlja **pristno čisto, sveže**

✠ dorš-medicinsko ribje olje ✠

dobrega, prijetnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena mali steklenici 50 kr., veliki steklenici 1 gld.

Ob enem priporoča tudi zaradi izredno izvrstnega učinka najboljše poznato

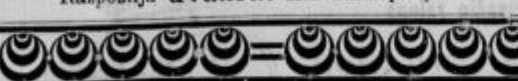
Tanno-chinin

tinkture za lase

katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici 50 kr.

Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po cenikih in časopisih, tu in inozemskih specialitet, medicinskega konjaka, malage, ruma, vsakovrstnega čaja itd.

Razpošilja dvakrat na dan po pošti.

Tržne cene v Ljubljani

dné 9. januarja.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	8	20	Špeh povojen, kgr.	—	70
Re	6	30	Surovo maslo,	—	74
Jeciren,	5	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	20	Mleko, liter	—	10
Aida,	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	—	Telečje	—	62
Koruz,	5	20	Svinjsko	—	58
Krompir,	2	20	Kostrunovo	—	36
Leča, hkl.	11	—	Piščanec	—	48
Grah,	10	—	Golob	—	16
Fitol,	9	—	Seno, 100 kgr.	—	70
Maslo, kgr.	—	94	Slama, 100	—	46
Masi,	—	70	Drva trda, 4 kub. m.	—	—
Špeh svež,	—	66	„ mehka, 4 „	—	—

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
8	9. zvečer	735.9	0.0	sl. zah.	oblačno	—
9	7. zjutraj	746.3	0.0	sr. jz. zah.	oblačno	3.0
	2. popol.	736.3	1.6	sl. jz. zah.	„	—

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 10—2
priporoča l-po svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfiniših, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje?

Herbabsny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si: privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 3
za zaviljanje. 668 20—8

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj torej vselej izredno Herbabsny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stojiča oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
izkanih
menic in vrednostij

Zobozdravniško obvestilo!

Da preprečim n-osnovane govorice, obdvo- b-
veščam sl. p. n. občinstvo, da **dospem v kratkem**
v Ljubljano, kjer stalno ostanem

V-le-pošt.

Avg. Schweiger
zobozdravnik.

1 2

Podpisani uludno naznanja sl. p. n. občinstvu,
da se je **nastanil v Ljubljani** kot

ubiralec in popravljalec
glasovirov. 10 2—2

Proseč zdanih naročil z gotavlja, da bode vse
vestno in natančno izvršil, ter si pridobil naklonjenost.

K. LORENZ, Stari trg št. 26, I. nadstropje.

Prvi in najstarejši

fotografično-umetniški zavod Ant. Jerkiča
v Gorici, na Travniku št. 11 (poleg nadškofije)

prevzema vsa v **fotografično stroko** spadajoča dela
do naravne velikosti. Nadalje izdeluje fotografije na porcelan,
na broše (najnovejša iznajdba), na svilo, platno itd. Akvarele,
oljnathe slike posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali
povečevalno na najokusnejši način. 746 52—9
Za neprekosljivo delo jamči. Cene poštene.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča
Enchiridion Liturgicum in usum Cliri-
corum et Sacrorum in sacris functionibus. Collegit
J. G. Erker. Cena 1 gld 50 kr.
Koledar katol. tiskovnega društva
za 1897, lepo vezan s svinčnikom, priporočen
zlasti gg. katehetom zaradi imenika učencev in
učenk. Cena neodm 1 gld. 20 kr.

521 52—25

Preč. duhovščini
vključno priporočam
svojo delavnico
za

slikarjio na
steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjio
Ed. Stuhl

v Graecu.
Annenstrasse 35.
Najboljša spričala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarn 47 26—23

B. FRAGNER v Pragi

je vže nad 30 let splošno znano **domače sredstvo**,
katero pospešuje slast in prebavljenje
ter odvaja počasi in lahko.

Opomin! Vsi deli zavaja imajo
poleg odtisnjene oblastveno potrjeno
varstveno znamko.

Glavna zaloga

Lekarna B. Fragner „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala stran, na vogalu Spornereje ulice.

Velika steklenica velja 1 gld., mala 50 kr., po pošti
20 kr. več. — Razpošiljanje sleherni dan.

Zaloge v vseh avstro-ogerskih lekarnah.

Pianistinja

baronesa pl. Braunecker-Bendez

državno preskušena, poučuje

godbo in tri jezike,

gré tudi k družinam.

15 3—1

Podrobnosti se izvedo: **Vodmat, Leoninum.**

LUDOVİK BOROVNIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje **vsakovrstnih pušek** za
lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim
jamstvom. — Tudi **predeluje** stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna **popravila** in jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na e kr. preskuševalnici in od
mene preskušene. 655 52—16

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgbue, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščena
državna pisma in srečke.

Ponudbe pod naslovom:
„leichter Verdienst“ **Rudolfu**
Mosse Dunaj. (747 10-5)

Zobozdravnik A. Paichel

Pod Trančo št. 2, poleg čevljarskega mostu, I. nadstropje

ustavlja na najnovejši in najboljši način

= **umetne zobe in zobovja**

brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**.

Odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca. 818 (3)

Zahvala.

Z dném 1. januarja t. l. sva opustila
svojo gostilno „**Hôtel Sandwirt**“ v Celovcu.

S tem se zahvaljujema častitmu p. n.
občinstvu in vsem ptujcem naprilsrečneje za
nama izkazano naklonjenost ter prosiva, naj
se ista izkaže tudi najinima naslednikoma

gospodu Gustavu in gospej Mariji Jilg,

ki se bodeta potrudila, da oskrbujeta go-
stilno na isti reelni in solidni način, kakor
midva.

V Celovcu meseca januarja 1897.

Speštovanjem

16 1—1

Jurij in Amaliya Simon.

Priporočilo.

Z ozirom na zahvalo

gospoda in gospe Simon

prosiva veličastito p. n. občinstvo iz Celovca
in dežele za blagohotno naklonjenost. Izkažite
nama isto zaupanje, kakor ste ga doslej izkazali
gostilni „Sandwirt“. Gostilna se bode vodila
na ist sol dni p. dlazi, kakor doslej. Na cenjena
društva in klube se b. de kar največ oziralo.
Skrbela bodeva za najboljšo kuhinjo, tučila le
dobra, pristna vina in dobroznašno pivo iz me-
ščanske pivovarne v Budjericsh. C. ne za izbe
za tuje in gostilno ostanajo dosedanje. Z ozi-
rom na predstojee se priporočata spoštovanjem

Gustav in Marija Jilg.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien.

I. Bazirk

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče; kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-1

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Ustanovljeno 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.

Castni in priznanski diplom na
Dunaji 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich

v Gröden-u (Tirolsko)

se priporočata prečast. duhovščini za

cerkvena dela iz lesa,

kakor: za izdelovanje altarjev,
prižnic, spovednic, krstnih
kamnov, križevih potov, kipov
svetnikov, podob Kristusovih,
jaslic itd. po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in franko.

Spričalo. Kip je došel nepoškodovan. Vse hvali slogu primerno umetnijsko izvršitev
podobe, ki na gledalca napravi velik vtis. Pristréno se Vam zahvalim za lepo delo.

V Aleksandriji (Egipet)

765 12-7

P. Rajmund Bayerl,

apost. mis. in vikar v samostanu sv. Katarine.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ
v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji **zavarovanja proti škodam**,
ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje **proti škodam na
odpadkih najemnine** vsled požara in razpoka, potem **zavaro-
vanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po
suhem**, in **zavarovanje za življenje** v najrazličnejših kombi-
nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po
smrti zavarovancev, otroških dot. itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo
tudi **zavarovanja proti toči** na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

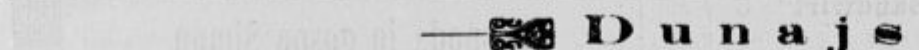
c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Weihburggasse.

40 12-7

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Dunajska borza.

Dne 9. januarija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102
Avstrijska zlata renta 4%	123 90
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 90
Ogerska zlata renta 4%	122 15
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	959
Kreditne delnice, 160 gld.	376 15
London vista	119 90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 75
20 mark	11 74
20 frankov (napoleonidor)	9 52
Italijanski bankovci	45 40
C. kr. cekini	5 66

Dne 8. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 90
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	138 50
Dunavske vravnave srečke 5%	127 50
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108
Posojilo goriškega mesta	112
4% kranjsko deželno posojilo	95 85
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 40
Priporočne obveznice državne železnice	225
južne železnice 3%	175 90
južne železnice 5%	127 75
dolenjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	144
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	23
Salmove srečke, 40 gld.	70 75
St. Genois srečke, 40 gld.	72 20
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60
Ljubljanske srečke	21 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 50
Akcije Ferdinandovseh železn., 1000 gld. st. v.	3455
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	426
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	92 50
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	85
Montanska družba avstr. plan.	88 45
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160
Papirnih rubljev 100	127 25

Nakup in prodaja

raznovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurirnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obretovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.